

dagar å hvarje ting, då de allmänna tingsammanträdena taga sin början, samt särskildt i häradets kyrkor låta kungöra de dagar, då hvarje ting afslutas och expeditionslösen hålles.

Stockholm den 25 Januari 1882.

Olaus Olofsson.

Från Östergötland.

N:o 17.

Af Herr **Carl Aug. Andersson:** *Om ändring af 13 § i Reglementet för folkskolelärares pensionsinrättning.*

Oaktadt på senare tider mycket gjorts för att förbättra våra folkskollärares ekonomiska ställning, återstår dock, om man vill vara rättvis, åtskilligt mera att göra, för att de *berättigade* anspråk desse hafva i någon mån må kunna bli tillfredsställda. Det är icke allenast under helsans och mannakraftens dagar de ofta ha att kämpa med bekymmer, utan de nödgas äfven på äldre dagar nöja sig med en inkomst som är lägre än den någon befättningshafvande i allmänhet erhåller, äfven om denne innehaft den allra lägsta anställning.

I § 13 i reglementet för folkskollärares pensionsinrättning stadgas, att

»*Hel* pension bestämmes med hänseende till den tjensten åtföljande lön, för hvilken skolområde eller skoldistrikt vunnit delaktighet i pensionsinrättningen, och utgår med tre fjerdedelar eller 75 procent af denna lön (såvida densamma icke öfverstiger 1,000 kronor.» Se § 2 i nämnda reglemente.)

Hvar och en inser lätt att en inkomst, uppgående till högst 750 kronor om året, är otillräcklig till en familjs underhåll, då i åtskilliga

städer husrum, vedbrand och skatter uppgå till nära hälften af denna summa. Dertill kommer äfven, att de flesta lärare efter 25 à 30 års ansträngande verksamhet inom folkskolan äro oförmögne att anskaffa sig någon annan lämplig sysselsättning.

Jemföres folkskollärarnes pensionsinrättning med andra verks eller corpsers, så finnes väl ingen sådan inrättning, der icke embets- och tjänstemännen ega rättighet att ingå för hela kontanta lönen, ja till och med inqvarteringspenningar, såsom vissa jernvägstjänstemän, eller för tjänstgöringspenningar, såsom telegraftjänstemännen. Tjänstemännen vid tullverket erhålla hela kontanta lönen i pension. Sistnämnda förmån åtnjuta äfven underofficerarne, såvida icke lönen öfverstiger 1,000 kronor. Underofficerarne ega dessutom rätt att ingå i pensionsinrättningen för 20—50 % af deras beklädnadspenningar.

Civilstatens tjänstemän äro icke allenast berättigade att ingå i pensionsinrättningen för hela lönen, utan i många fall ställas de äfven på indragningsstat.

Många flera jemförelser kunde göras för att visa, huru illa vi sörjt för våra folkskollärares framtida utkomst, i förhållande till hvad vi gjort för andra tjänstemän, men det sagda torde vara nog.

Att den förändringen i pensionsreglementet, jag här nedan vill föreslå, kan ega rum utan förhöjning af statsanslaget, är väl temligen antagligt, då pensionsfonden för närvarande uppgår till cirka 3 millioner kronor och kapitaltillväxten under förra året utgjort omkring 300,000 kronor.

Jag hoppas jag icke vädjar förgäfvcs till 1882 års representation, då det gäller en så vigtig sak som denna. Vi kunna hafva hopp om att få behålla våra goda lärare vid folkskolan och äfven få rekrytera denna i i allmänhet aktningvärda corps med goda och lämpliga förmågor, då vi så mycket som möjligt söka tillmötesgå deras billiga anspråk. Må vi betänka, att desse män erhållit en stor uppgift här i lifvet, nemligen att dana svenska folkets barn till goda och nyttiga medborgare.

På grund af hvad jag sålunda anför, vågar jag vördsamt föreslå att Riksdagen ville för sin del besluta om följande förändring af § 13 i reglementet för folkskollärarnes pensionsinrättning:

Hel pension bestämmes med hänseende till den tjänsten åtföljande lön, för hvilken vederbörande skolområde eller skoldistrikt vunnit delaktighet i pensionsinrättningen, och utgår med hela denna lön, dock icke högre än 1,000 kronor.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles, och torde Utskottet företa de förändringar i ordställningen, det kan finna behovet påkalla, för att vinna det med framställningen afsedda ändamålet.

Stockholm den 26 Januari 1882.

Carl Aug. Andersson.

N:o 18.

Af Herr **Johan Anderson** i Tenhult: *Om upphäfvande af vatten- och brödstraffet.*

I forna tider gälde den grundsatsen, att det på en lagöfverträdelse följande straffet blott gick ut på att straffa, d. v. s. tillfoga brottslingen ett lidande, som var svårare, ju större brottet var. Denna straffprincip, likasom den så kallade afskräckningsprincipen, enligt hvilken straffet är till blott för att afskräcka från lagöfverträdelse, utmärkte sig genom hårda och omenskliga straffbestämmelser. Att denna grundsats blott långsamt förde samhällsinrättningarna framåt, bevisas af de många sekler under hvilka råhet och barbarism herskade under barbariska lagar, äfvensom af det förhållandet, att de land, hvilkas lagar äro strängast, ha att uppvisa de flesta brotten. Senare har en ädlare uppfattning af straffet, förbättringsprincipen, gjort sig gällande, och antagligen äro brotten minskade, sedan straffen ändrats i den riktningen, att de hufvudsakligen afse brottslingens förbättring och återförande till besinning.

Bland ännu kvarstående straffbestämmelser, som afse ej så mycket den felandes förbättring som hans lidande, är vatten- och brödstraffet säkerligen för vår tid mest nedsättande. Det utgör ett lifsfarligt experiment, i många fall värre än det djuren få undergå i »vetenskapens tortyr-